

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ
В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ**

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи бзУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Малюжець О. І.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Демченко В. М.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

д. держ. упр., професор

Вікторія ФІЛІПОВА

« _____ » _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Малюжцю Олександрові Ігоровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Розвиток електронної демократії в сучасній Україні.
керівник роботи Демченко Володимир Миколайович, к. філол. н., доцент.
затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с
2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року
3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, міжнародні соціологічні дослідження.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Електронна демократія в публічному управлінні: теорія та актуальний стан. електронне врядування як чинник електронної демократії: Зарубіжний досвід і вдосконалення механізмів. Удосконалення системи електронної демократії в Україні.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 0 рисунків та 4 таблиці.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Володимир ДЕМЧЕНКО, доцент</i>	<u>16.09.2025</u>	
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталія КРЕТОВА, провідний фахівець</i>		

7. Дата видачі завдання 16.09.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<i>16.09.2025-19.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<i>20.09.2025-24.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
3.	Написання I розділу	<i>25.09.2025-14.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
4.	Написання II розділу	<i>15.10.2025-28.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
5.	Написання III розділу	<i>29.10.2025-16.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<i>17.11.2025-23.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<i>24.11.2025-26.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<i>27.11.2025-01.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<i>01.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____
(підпис)

Олександр МАЛЮЖЕЦЬ
(ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис)

Володимир ДЕМЧЕНКО
(ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ : ТЕОРІЯ ТА АКТУАЛЬНИЙ СТАН.....	9
1.1. Інформаційна діяльність органів влади та її складові.....	9
1.2. Сучасна нормативно-правова база електронного врядування в Україні.....	16
1.3. Суб'єкти електронного врядування.....	23
Висновки до першого розділу	28
РОЗДІЛ 2. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ ЯК ЧИННИК ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ.....	31
2.1. Механізми здійснення електронного врядування в органах публічної влади України.....	31
2.2. Формування системи електронного урядування в Україні: проблеми й перспективи	36
2.3. Упровадження технологій електронного урядування в Україні	43
Висновки до другого розділу	50
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ	54
3.1. Зарубіжний досвід електронного врядування як чинника електронної демократії з імплементацією його в Україні.....	54
3.2. Засоби підвищення ефективності електронного врядування в Україні в контексті євроінтеграції.....	61
Висновки до третього розділу	72
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

В умовах становлення й розвитку інформаційного суспільства в Україні, зокрема й через застосування новітніх технологій, відбувається й розвиток демократії, що важливо в контексті потенційного входження країни в європейський демократичний простір. Тому публічне управління, де використовуються інформаційні технології, зокрема під час надання адміністративних послуг громадянам, набуває статусу інформативно-сервісного, тобто реальною стає електронна демократія.

В умовах підвищення рівня інформатизованості суспільства збільшується й обсяг інформації, якою користується публічна влада у своїй діяльності. Тому потрібна якісна інформація для аналітичної та сервісної роботи органів влади, що має бути чіткою та збалансованою. Зрештою використання сучасних інформаційних технологій допомагає оперативно вирішувати управлінські проблеми, ухвалювати обґрунтовані рішення для усунення цих проблем. І якщо зважити на характер діяльності органів публічної влади (далі – ПВ) – надання адміністративних послуг громадянам і реалізацію їхніх потреб й інтересів, то матимемо прямий зв'язок між поняттями «інформаційні технології» та «електронна демократія».

Тому питання, пов'язані з оптимізацією організаційної структури інформаційної діяльності органів ПВ, зокрема щодо раціонального використання електронних (цифрових) ресурсів, потребують наукового аналізу, адже від цього залежить майбутнє України, позитивне вирішення питання про її входження в Європейський Союз, що у свою чергу зумовить підвищення іміджу ПВ в очах громадянського суспільства.

Українські вчені вивчають ці питання, розподіляючи їх на окремі тематичні ділянки – реформування ПУ, сервісну модель держави, електронне врядування, інформаційне (цифрове) суспільство, електронна демократія. Так, питання реформування органів влади досліджували Я. Арабчук,

А. Грищук, Ю. Сурмін, В. Бакуменко, А. Михненко, О. Коротич, О. Нестеренко, Н. Нижник, Г. Почепцов, Є. Резченко.

Особливості інформаційної (комунікаційної) діяльності органів публічного управління (далі – ПУ) вивчають М. Андріуца, С. Вировий, І. Дейнега, І. Новаківський, І. Грибик, Н. Смолінська, Н. Драгомирецька, Н. Дяченко, Г. Калитич, Ю. Кальниш, Є. Коломієць, О. Копійка та Ю. Черепній, С. Кулицький, О. Пархоменко, В. Степанов, С. Телешун.

Розвиток інформаційного суспільства в Україні в контексті електронної демократії досліджують В. Грицевич, Д. Дубов, А. Марущак, О. Матвієнко, С. Чукут, Т. Джига та А. Баровська, А. Паніна, Ю. Приймак, А. Пугач, М. Татарчук, Стан забезпечення цієї галузі новітніми технологіями вивчають В. Олуйко, Л. Філіпова, організаційний механізм державного управління наданням соціальних послуг громадянам – К. Сухова, І. Чудик, Д. Дзвінчук, С. Кісь, В. Петренко та інші вчені.

Зважаючи на наведені вище наукові дослідження, питання створення інформаційного (цифрового) суспільства в Україні, зокрема електронного врядування та електронної демократії є актуальними на сьогодні.

Мета дослідження полягає в аналізі стану, проблем і тенденцій розвитку інформаційного суспільства в Україні, зокрема сервісної діяльності органів ПВ із надання електронних адміністративних послуг (далі – АП).

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- проаналізувати сутність інформаційної діяльності органів влади та визначити її складові;
- з’ясувати сучасну нормативно-правову базу електронного врядування в Україні;
- позначити функції суб’єктів електронного врядування;
- дослідити актуальний стан електронного врядування як чинника електронної демократії;

- визначити механізми здійснення електронного врядування в органах публічної влади;
- проаналізувати систему е-врядування в Україні й упровадження електронних технологій;
- проаналізувати зарубіжний досвід електронного врядування як чинника електронної демократії;
- визначити засоби підвищення ефективності електронного врядування в Україні в контексті євроінтеграції.

Об’єкт дослідження – система електронного врядування в Україні.

Предмет дослідження – демократичні основи надання електронних послуг громадянам.

Методи дослідження. У роботі використано метод аналізу наукової літератури та інших джерел задля з’ясування стану й теоретичного обґрунтування теми дослідження. Методи аналізу й синтезу, узагальнення й абстрагування використано для надання характеристики засобам здійснення інформаційної діяльності в органах публічної влади. Метод моделювання використано для розроблення пропозицій щодо вдосконалення системи надання електронних адміністративних послуг громадянам у контексті особливостей електронної демократії в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, наукові видання (монографії, публікації в наукових виданнях, матеріали конференцій) з досліджуваної проблематики.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів (по три підрозділи в кожному), висновків до розділів, загальних висновків і списку використаних джерел. У першому розділі аналізується сутність інформаційної діяльності органів влади та визначаються її складові; з’ясовується сучасна нормативно-правова база електронного врядування в Україні; у другому розділі досліджується актуальний стан електронного

врядування як чинника електронної демократії; визначаються механізми електронного врядування в органах публічної влади; у третьому розділі аналізується зарубіжний досвід електронного врядування з можливістю його імплементації в українську практику та визначаються засоби підвищення ефективності електронного врядування в Україні в контексті євроінтеграції.

Загальний обсяг роботи – 92 сторінки. Список використаних джерел містить 85 найменувань. У роботі наведено 4 таблиці.